ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

სტამბა და რედაქცია ტფილისი, სასახლის ქ., სათ.-აზნაურთ ქარვასლა

ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვეთად მიმართავენ რედაქციას დილის 10—3 საათამდე და საღამოს 6—? დან „წ. კ. საზ.“ წიგნის მაღაზიას.

ხელ-მოუწერლად წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.

პირის-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე.

ტელეფონი № 363

გაზეთის ფასი ერთის წლით ? მან. ერთის თვით 60 კაპ.

თითო ნომერი 3 კაპიკი

ფასი განცხადებისა ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція „Цнобисъ Пурцели“ Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства. Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე

გაზეთი „ცნობის ფურცელი“

ეღირება 3 მან 50 კაპ.

ქართული დრამატიული საზოგადოების გამგეობამ

ორიგინალური პიესების რეპერტუარის გასამდიდრებლად

დანიშნა ამგვარი პიესებისათვის

სამი პრემია 120, 80 და 50 მანეთი

ხოლო გადმოკეთებული პიესებისათვის 50, 30 და 20 მან.

ამისათვის გამგეობა მოიწვევს ქართველ მწერლებს რათა წარმოადგინონ თავიანთი ნაწარმოები, რომლებიც განხილული იქმნებიან გამგეობისა და მის მიერ მოწვეულის პირების თანადასწრებით და საუკეთესო და სცენისათვის გამოსადეგ პიესებს დაენიშნება ღირსების დაგვარად ზემოხსენებული პრემია.

ავტორებმა პიესები უნდა გამოგზავნონ ნოემბრის თვის 15 ?ნამდე. პიესები ავტორის ხელმოუწერელნი უნდა იყვნენ, ხოლო სახელი და გვარი ცალკე დაბეჭდილს კონვერტში უნდა იყოს მოხსენებული და ეს დაბეჭდილი კონვერტი პიესასთან ერთად წარმოდგენილი.

ადრესი გამგეობისა ტფილისი სათავად-აზნაურო ქარვასლა. (12—7)

სამკურნალო და სასარგებლო დასალევი

ქეფირი და კუმისი

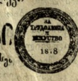

ერთად ერთი ქარხანა, რომელიც არსებობს 1887 წ.

მოწონებული სამკურნალო უწყებისაგან და მედლით დაჯილდოვებული ორს გამოფენაზე.

იყიდება მხოლოდ ო. კორონაშვილთან ლორის-მელიქოვის ქუჩაზე ზუბალოვის სახლებში ოფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების წევრთათვის და მოწაფეთათვის, ფასი დაკლებულია.

(100—57) ო. კორინა.

ექიმი

გ. ს. გერცენფილდი

ეხლახან დაბრუნდა საზღვარ-გარეთიდან.

არჩენს ავადმყოფებს ვენერიულის (სიფილისი) და საშარდეთა სენისაგან და გარეგანი (კანის) ტკივილებისაგან ელექტრონით).

ავადმყოფთ ყოველ დღე ღებულობს დილის 9—11 საათამდე და საღამოს 6—9 საათამდე.

კუკიაში მადერის ქუჩა № 5.

სამკურნალო და ამბულატორია

ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 60 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისანი,

გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის ?ათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თოფურია.** საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს **ფ. ა. ზმირატი.**

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი **მ. თ. კოზაკი.**

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საქიმიო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისათვის.

სამკურნალო დირექტორი **ს. ბ. თოფურია**

Лѣчебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ

ახალი ამბავი

*** **რუსული დრამატიული დასის ჩამოსვლა ტფილისში.** ამ დღეებში ჩამოვიდა ახალი რუსული დასი. კვირიდან დაიწყებენ წარმოდგენებს სახელმწიფო თეატრში. ამ რუსულ დასში ურევია სამი ცნობილი არტისტი: ბ-ნი დავიდოვი, ბ-ნი ოპოლონსკი და ქ-ნი სტრავინსკისა.

დავიდოვი და ოპოლონსკი ტფილისში პირველად არ არიან, ისინი ამ ხუთი წლის წინად იყვნენ და რა თქმა უნდა დიდი შთაბეჭდილება მოახდინეს საზოგადოებაზე, განსაკუთრებით ბ-ნმა დავიდოვმა.

არტისტი ქალი სტრავინსკისა ჯერ სრულებით ახალგაზდა მოთამაშეა, ამ ორის წლის წინად გამოვიდა სცენაზე (დავიდოვის მოწაფეა), მაგრამ უკვე დიდი ყურადღება დაიმსახურა. ამ ხუთიოდე თვის წინედ სტრავინსკისა რუსეთის ცნობილ ქალთან სავინასთან ერთად იყო ბერლინში, სადაც საიმპერატორო თეატრში თამაშობდნენ და სადაც გერმანეთის იმპერატორმა ინახულა და დაასაჩუქრა კიდეც.

*** **რეალურ სასწავლებლის დირექტორის გადაყვანა.** როგორც გაზეთ. „ნოვ. ობოზ.“ იუწყება ტფ... სის რეალურ სასწავლებლის... რექტორი ბ-ნი ... გადაყვ... ... მი... შია. როგორც პირველ გიმნაზიის მთავრობა აცხადებს გამოცდა დაიწყობა აგვისტოს 24 და 25-ს და ისიც მოსამზადებელ კლასებში, რადგან სხვა კლასებში ადგილები აღარ არისო. პირველ სექტემბერს დაიწყება სწავლა გიმნაზიაში.

*** **სამეურნეო მუშათა სკოლა.** სამიწად-მოქმედო სამინისტროს ნება დაურთავს, რომ ტფილისის საბოტანიკო ბაღთან გაიმართოს გამოსაცდელი სკოლა მეურნე მუშებისათვის.

*** **ოპერა ტფილისში.** როგორც გაზეთები იუწყებიან ტფილისში სახელმწიფო თეატრში ოპერა დაიწყება აგვისტოს ოცსა.

*** **ქართულ წიგნებთა გამომცემელი ახალი წრე.** ტფილისში რამდენსამე ხელოსანთა და სტამბის ხელოსნებთაგან სდგება წრე, რომელთაც უნდა ბეჭდონ ქართული სხვა და სხვა საჭირო წიგნები, ამ წრის წესდებას მკითხველს ვაუწყებთ ?როზე.

*** **გრ. ორბელიანის „სადღეგრძელოს“ ერთი ადგილის უცნო ვარიანტი.** ტფილისში აღმოჩნდა გრ. ორბელიანის პოემა „სადღეგრძელოს“ ერთი ვრცელი ადგილის სხვა ვარიანტი.

*** **საქართველოს ისტორიის უქონლობა.** ბ. მოსე ჯანაშვილის საქართველოს ისტორია, რომელიც ამ რამდე... წლის წინად ბ. ზ. ჭიჭინაძემ გამოსცა, ამ ჟამად თურმე მთლად გათავებულა ისე, რომ ერთი წიგნიც აღარ დარჩენილა გასაყიდი.

კარგი იქნება, რომ ამ ისტორიის ყურადღება მიექცეს და დროით იქმნეს დასტამბული, რადგანაც ადვილად გასაგები ისტორია ქართულს ენაზე ... ტათ ჩაითვლება.

*** ...

ლაზია ბ. გიორგი გიორგაძისა, სხვას აულია, ბ. გ. გიორგაძეს საყოველთაოდ სხვისთვის ჩაუბარებია.

ბ. გ. გიორგაძეს წიგნის მაღაზიაში ჩემგან გაგზავნილ იყო ქართული სხვა და სხვა წიგნები. აგერ ეს რამდენიმე წელიწადია, რაც მე ამ წიგნების არა ვიცი-რა, სამჯერ ოთხჯერ თვით ბ. გიორგაძესაც მივმართე და წიგნების გარემოების შესახებ პასუხი ვსთხოვე დავალებით, მაგრამ ვერ შევიტყე, პასუხი არ მომცა.

ეხლა მივმართავ თქვენის გაზეთის საშუალებით და ვსთხოვ უმორჩილესად, რომ პასუხი მომცეს: თუ წიგნები გაიყიდა მისი ანგარიში, თუ გაუყიდავია და მაშინ ვსთხოვ უმორჩილესად, რომ წიგნები მაინც დააბრუნოს. შეწუხება მე ბ. გ. გიორგაძის გაზეთით არ მინდოდა, მაგრამ რადგანაც მათი პირდაპირი ადრესი არ ვიცი, ამიტომ ასე ვარჩიე და თქვენც შეგაწუხეთ, იმედია პასუხს დროით მივიღებ.

ჩემი ადრესი თქვენს რედაქციაზე გახლდეთ.

*** **დ. ზესტაფონი.** სამკითხველოს საქმე. თითქმის ორი წელიწადია რაც დ. ზესტაფონში სამკითხველო არის გაღებული. ამ ბოლო დროს სამკითხველო ჩაბარდა ერთს გამგებელს, რომლის ვალდებულობაც არის: სამკითხველო გააღოს დილაზე, ახლად მიცემული გაზეთები მიღებისათანავე მაშინვე შემოიტანოს, ძველები შეინახოს, ლამფა გამართოს თავის დროზე და სხვა. არ ვიცი გამგებელს კარგად ვერ აქვს შეგნებული თავისი თანამდებობა თუ ვალდებულობის ასრულებას არ კადრულობს, სამკითხველოს გაალებს პირველს ან მეორე საათზე, მიიღებს თუ არა ახალ გაზეთებს მაშინათვე წაიღებს თავის მაღაზიაში, რომელიც მას a[illegible]ალებული სამკითხველოს გვერდით და იქ მხართეძოზე წამოწოლილი „კითხულობს; გაათავებს რა კითხვას მეხუთე ან მეექვსე საათზედ, შემოიტანს მუჭაში ჩაკუმშულს გაზეთებს სამკითხველოში და ისე ამპარტავნად ისვრის მაგიდაზედ მას და იმ[illegible]რიბა, რომ შენი მტე[illegible] [illegible] უცხო იყოს იქა [illegible]ნება მიწყრებაო. [illegible]ხველოში ყო-

*** **ს. რჩა** (სამეგრელო). დღეობა. 20 ივლისს, ამ სოფელში ადგილობრივ ეკკლესიის გალავანში მრავალმა ხალხმა მოიყარა თავი დღეობის გამო. წირვის შემდეგ გაიმართა დროს ტარება: სიმღერა, ჯირითი და სხვა. ამ სიამოვნებაში გლეხი აკაკი ჯიქიამ ჩაუარა თავის მეზობელს ნიკო პროციშინს, რომელთანაც რაღაც ინტერესი ჰქონია და რომლის გალახვა წინადვე განეზრახავს და ხანჯალი შემოარტყა თავში და მისცა მცირე ჭრილობა. ნიკო პროციშინის ძმის ანდრიას კითხვაზე „რა დაგიშავა ჩემმა ძმამ, რომ დასჭერიო“ ჯიქიამ იძრო ხანჯალი და ამასაც ჭრილობით უპასუხა და თან უქადდა კიდე დაჭრას. ანდრია პროციშინი გაუდგა თავის შველას, მაგრამ აქავე მდგომმა აკაკი ჯიქიას „ჯიმა-კოჩი“ გლეხმა ლუკა ცხომარიამ იძრო ხანჯალი დაჰკრა მარცხენა მხარზე და სასიკვდილოდ დასჭრა საწყალი. 24 ივლისს ადგილობრივ მოვიდნენ ზუგდიდის მაზრის გამომძიებელი და მაზრის ექიმი ბ. პანიევი, უკანასკნელმა ჭრილობა მძიმედ იცნო. დაჭრილის მორჩენა საეჭვოა. ექიმი კი ამტკიცებს: თუ დაჭრილი არ მოკვდა ცალი ხელი მაინც გაუფუჭდებაო. ნეტავ როდის იქნება ჩვენში იმისთანა მხეცურ საქციელს მოელოს ბოლო!

ადგილობრივ ბოქაულის თანაშემწე ბატონი დ—ლი, რომელიც წესიერების დასაცველად ამ დღეში აქ იყო ჩამოსული და ჩხუბის დროს პურს შეექცეოდა. მამასახლისი ამბობს, მე ვერ გამოვიკვლიე ვისი ხანჯლით არის დაჭრილი ანდრია პროციშინიო, თუმცა მამასახლისი და სხვა მრავალნი კეთილ საიმედო პირნი ამტკიცებენ ზემო ახსნილ გარემოებას. სასურველია ადგილობრივი პოლიცია ცოტა მკაცრობას იჩენიებდეს მაგისთანა შემთხვევაში და ხალხს მით სასარგებლო მაგალითს მისცემდეს.

ბიელ-ხობელი.

*** **ს. ნატოჩაო** (სამეგრელო). ავადმყოფობა. ეს ოცი დღე იქნება მას აქეთ, რაც ამ სოფლის ზოგიერთ ოჯახებში ერთნაირმა ავადმყოფობამ თავი იჩინა. ეს ავადმყოფობა ადამიანს ფარაღათით ემართება. პირველშივე ფარაღათის დროს სისხლით აფარაღათებს კაცსა და შემდეგ კი შერეულად. ამ [illegible]ყოფობას ხალხი მეცლას [illegible] მაგრამ, როგორც ექიმები [illegible], მი[illegible] კი არა სხვა [illegible]რთმა რამ ჯერ კი არც ერთი ადამიანი არ უმსხვერპლია. ეს ავადმყოფობა კაცს ერთის კვირის შემდეგ თავს ანებებს და კაციც თავისუფალია ამ სენისაგან.

— მოსავალი. აქეთკენ ჯერ-ჯერობით გვარიანი პირი უჩანს ჭირნახულსა. უფრო კი საიმედოთ ხედამენ სიმინდსა თუ ღმოსავლეთის ღონიერმა ქარმა არ გააპარტახა, რომლის სეზონი იხსნება ამ მომავალს მარიამობის თვეში. სხვა მოსავალს დიდად ხელი შეუშალა ხანგრძლივმა ივლისის გვალვებმა. აგერ ივლისიც თავდება და ჭირნახულს მარგებელი წვიმა არ შეხვედრია. ყურძენსაც დიდად ავნო ამ გადაჭარბებულმა გვალვებმა. ერთი წვიმა ჯეჯილისათვის მანანაა, მაგრამ სად არის!

ტელეფონი.

*** **ს. მარტვილი** (სამეგრელო). ბოროტი მტრობა. ამ სოფელს პირველი ადგილი უჭირავს სენაკის მაზრაში, როგორც ადგილმდებარეობით და ჰავით, აგრეთვე სკოლები და სამკითხველოთურთ. ამასთანავე აქ არის ფერშლები და ერთი უფროსი ექიმი. საზოგადოთ ყველა სოფლის მეთაურათ მღვდელს და მამასახლისს სთვლიან ყოველგან, აქაც არა ვართ მოკლებული მათ, და ბევრს სოფლებს კიდევაც ვჯობივართ მღვდელ-მამასახლისის სიკარგით. მხოლოდ ერთ შემთხვევაში, ეს მეტის-მეტი ქონებაც კინაღამ გამოუსადეგარი დარჩა. ამა წლის 3 ივლისს გარდაიცვალა აქ ხანგრძლივის ავადმყოფობის შემდეგ ერთი ახალგაზდა აქაური მკვიდრი, რომელიც რაღაც მტრობით კინაღამ სახლში გაიხრწნა და მიცვალებულის დედა-ცოლშვილი ჯავრით ლამის ჭკუაზე შეიშალნენ, რომ ბლოდ. მღვ. კ. გაწერელიას და მამასახლის თ. მარკოზიას არ მოეხდინათ განკარგულება მიცვალებულის დასაფლავებაზე. რა იყო ამის მიზეზიო, იკითხავს მკითხველი. აი მიზეზიც. მიცვალებულს პატარაობიდანვე დაეხოცა თურმე დედ-მამა' სოფელ[illegible] ობოლს ბიძა დაუყენა „ოპეკუნად“. ყმაწვილი კაცი, როცა წლოვანი შეიქნა, მოსთხოვა ოპეკუნ ბიძას მამისეულის ანგარიში, ბიძას არაფრად ეპიტნავა ძმის შვილის ასეთი თავხედობა და ცარიელ-ტარიელს უპირებდა გასტუმრებას, მაგრამ ალბად ბიძას დაავიწყდა, რომ რაც ზნეობრივ კაცი ვერას ხდება, მაშინ იურიდიულს ძალას მიმართავენ ხოლმე და კანონის ძალით იკმაყოფილებენ თავს; ამ უკანასკნელმა გარემოებამ მტრებად შექმნა ბიძა და [illegible] შვილი, ნათქვამია „მობარე[illegible] მგელმა შეინახაო“, მაგრამ [illegible]იზი კაცი მგელზე ბარესი შეიქმნა. ამაზე გადაემტერნენ[illegible] მანეთს. ბოლოს დროს ბიძამ[illegible] ცხალს რომ ვერაფერი დააკლ[illegible] სიკვდილის შემდეგ უშოვნა დრო და არც თვითიტირა არც სხვა ატირა; მოიგონა რომ ვითომც სახადით (ტიფით) მომკვდარიყოს მისი ძმისწული და არავინ ჩაუშვა ეზოში გადაგედებათო. ხალხიც ხო[illegible] ადვილი წარმოსადგენია რა თვალით შეხედავდა ბიძის სიტყვებს ძმის შვილზე. ხალხი უსიტყვოდ მობრუნდა უკან და გაუდგა თა[illegible] თავის გზას. კიდევ კარგი, რო[illegible] დროზე გაიგო ბლაღ. მამა [illegible] ტონმა, თორემ ხომ გაგილდებო[illegible] ჯავრით, უპატრონოდ დაყრი[illegible] მიცვალებულის დედამთილ-ქალ[illegible] და ბავშვი!.. იმათ მაინც რა [illegible] ნაშაული ჰქონდათ ვასმესთან? [illegible] იცის, ერთ დროს მოხუც ბი[illegible] იქნება მოსთხოვონ ანგარიში [illegible] ქიოს წარმომადგენლებმა. ნუ თ[illegible] არც მაშინ შეაწუხებს სინიდის[illegible] ასეთი მტრობისა და ბოროტები[illegible] სათვის..

— გზას შესახებ. დ. ნაოლალევის მახლობლათ ს. ბოგაში ხომ უგზოობით სული შეწუხებული აქვს გამვლელ-გამომვლელს, თითქმის კარგ დარშიაც. მამასახლისს თ. მარკოზიას განუზრახავ[illegible] ამ გზის შეკეთება. იმედია ბ. მარკოზია ენერგიულად მოკიდებს საქმეს ხელს და ხეირიანად დაა[illegible] ვირგვინებს მის გამოწყობით [illegible] მეს, რითაც მოგვცემს საშუალებას მიმოსვლისას.

ტიმოთე გეგუჭკორი.

ნეკროლოგები

† ქ. ულრელიძე 26 ივლისს, დილის 4 საათზედ, იარმუკაში, „სლავიანსკის ნომრების“ მახლობლად, ქვა-ფენილზედ გულ-წასული უნახავთ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელ[illegible] ქრისტეფორე ნიკოლოზის [illegible] ულრელიძე. ულრელიძე თიბათვ[illegible] პირველ რიცხვებში ჩამოსულ[illegible] ქუთაისიდგან ტფილისში და მა[illegible] აქეთ აქა სცხოვრობდა თურმე: ჯერ ალაქსანდრეს ქუჩაზედ, შემდეგ, ამ ერთის კვირის წინად, „სლავიანსკის სასტუმროში“ გადასულა, ეს რამდენიმე ხანია ულრელიძეს სულით ავადმყოფის ნიშნები გამოაჩნდა თურმე. ამ ბოლო დროს ხომ სულ აღელვებული და აშფოთებული დადიოდა და მუდამ იმას იძახდა, რომ ყველანი მტრობენ და მდევნიანო. ულრე[illegible]ლიძეს თან თავისი შვილი, 8 წლ[illegible] ბავშვი ჰყოლია. 25 ივლისს, საღამოთი, ბავშვი დაუძინებია, ხოლო თვითონ წერილის წერას შესდგომია, მაგრამ, როგორც ეტყობა, არ დაუმთავრებია ი[illegible]

...დილის 4 საათზედ სასტუმროს ...ორე სართულის ფანჯრიდგან ...დმომხტარა. იმავე დღეს დაშავებული მიხეილის საავადმყოფო მი...იყვანეს, მაგრამ ექიმებმა ველა...ფერი უშველეს. გუშინ, 27 ივლისს, ულრელიძე გარდაიცვალა.

ქ. ნ. ულრელიძე ესე 54—50 წლის კაცი იქნებოდა. სწავლა სა...სულიერო აკადემიაში დაამთავრა. ...სახურებდა ჯერ გორის, შემდეგ ...ილისის სასულიერო და ტფი...ისავე ქედათა საეპარქიო სას...ებლებში, და ბოლოს ქუთა... სასულიერო სასწავლებელში. ...ვენებული 20 წელიწადი მე...ასრულებდა მასწავლებლობას. ...ჩა განსვენებულს ცოლი და ...შვილი—ერთი ვაჟი და ორი ...ი. კარგა ხანია განსვენებული ...ოთან აღარ სცხოვრობდა. ქ. ...ულრელიძეს არავითარი ქონე...რ დარჩენია.

...ანსვენებულის გვამი დაასაფ...ეს გუშინ 28 ივლისს.

—

...ს. რუსამე. სოფ. ჩხენიშადგან ...მო იმერეთი). 3 ივნისს გარ...კვალა სარდიონ ყარამანის ძე ...აძე. თხუთმეტი წელიწადი მე...ყო, რაც სარდიონი სცხოვ...ა დაბა ხაშურში, სადაც ყვე... ...იობდნენ როგორც პატი... ...ულს და ყოველ ...ანამგრძნობ ახალ ...ეებული ბავშ... ...სიმიდგან წამოსუ... გარეთ, ბედის საცდელად; ...კელად მსახურებდა უბრალო ...ქად" დაბა სურამში, სადაც ...ს მეცადინეობით ზრდიდა და ...რებდა თავის სპეტაკ ცნო...კარე გონებას. სარდიონმა ...ძლია ყოველ-გვარ დაბრკოლებას: შიმშილს, წყურვილს, სიტიტვლეს, და ისე მიიღო თვით განვითარება. პირ იქით ამ გაჭირვებულ ცხოვრების დარჯაკში გამოვლამ უფრო გამოაფხიზლა იგი და დააწაფა იმ უკვდავების წყაროს, რომელსაც ჩვენ ლიტერატურას ვუწოდებთ. აღარ დარჩენია თანამედროვე პერიოდული გამოცემანი როგორც ქართული ისე რუსული, რომ არ წაეკითხნოს და ცხოვრებაში არ გამოეყენებინოს საქმით. აი, ამ ნაირად მომზადებული იყო სარდიონი, როცა იგი გადმოვიდა სურამიდგან ხაშურში, სადაც თავისის პატიოსანის შრომით შეიძინა ლუკმა პური, მაგრამ ამ ლუკმას მარტო თვითონ არა სჭამდა ზოგიერთასავით. იმას კარგად ახსოვდა თავისი გავლილი სიღარიბე და მიტომაც დიდად ეცოდებოდა ლუკმა პურის მონატრული და მაძებარი, რომელთათვის მუდამ ღია ...

შუაზე უყოფდა. სარდიონმა ისიც კარგად იცოდა, რომ „არა მარტო პურითა ცხოვნდება კაცი" და იმიტომ ყველას, ვისაც კი გაჭირვებულს შეხვდებოდა, აძლევდა ძმურ დარიგებას; ასწავლიდა წერა-კითხვას და აყენებდა პატიოსან გზაზედ. ამას გარდა სარდიონი იყო ცნობილი როგორც ქველ-მოქმედი, ხშირად სწერდა წერილებს ჩვენებურ ავ-კარგზე გაზეთებში საგულისხმოდ შემდეგშიაც ბევრს სიკეთეს მოველოდეთ იმისგან, მაგრამ აღარ დააცალა ქლერქმა, წელს გაზაფხულზე სარდიონი ექიმების რჩევით წავიდა თავის საყვარელ სოფელ ჩხენიშში, სადაც იგი გარდაცვლილა დიდი ტანჯვის შემდეგ.

ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს შენს სულს მოძმეთათვის კეთილი მაგალითის მაჩვენებელო სარდიონ!

სტ. ნოზაძე

უხორცო საჭმელების მომზადება.

ნაწილი პირველი

წვნიანი საჭმელები

(შემდეგი *)

16 მუხუდოს შეჭამანდი. აიღეთ ერთი მათლაფა მუხუდო, სალამოთი დაალბეთ ცხელ წყალში, მეორე დღეს მოხარშეთ, როდისაც წყალ... ... წყალი ...ნი გადა... წურუ... , მუხუდოს კი ... ემოთა კანი (ფერფლი). როდესაც კანს მოაშორებთ, მაშინ ერბოში ან ზეთში მოშუშეთ წვრილად დაჭრილი ხახვი და კან მოშორებული მუხუდო. მოხრაკვის შემდეგ დაასხით თავისივე წვენი, შიგ ჩაყარეთ ერთი ჭიქა სუფთათ გარეცხილი ბრინჯი და მოხარშეთ კარგათ, როდესაც მუხუდო მოიხარშება კოვზით ამოხილეთ, შიგ ჩაუშვით ცოტა ზაფრანის წვენი, ჩააჭერით მწვანეულობა ვისაც რა გიამებათ, გაუსწორეთ მარილი, პილპილი და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

17 მუხუდოს მუკამარი. აიღეთ ერთი მათლაფა მუხუდო დალეწეთ ხელ-საფქვავზედ, ნალეწი ტაბკით აბლერტეთ, რომ მოშორდეს კანი (ფერფლი) გარჩეული მუხუდო მოხარშეთ ქოთანში, შიგ ჩააჭერით სამი ან ოთხი თავი ხახვი, როდესაც მუხუდო მოიხარშოს კოვზით ამოხილეთ, უყავით ერთი ჭიქა წმინდათ დანაყილი ნიგოზი, ჩააჭერით მწვანეულობა, გაუსწორეთ მარილი, პილპილი, სხნილში შეიძლება ნიგვზის მაგიერად უყოთ ერთი კოვზი ერბო და სამიოდე გათქვეფილი კვერცხი. ამავე წესით შეიძლება მომზადდეს ცერცვის შეჭამანდიც.

18 ცულის პირა (დობიოს) შეჭამანდი. აიღეთ ერთი მათლაფა ცულის პირა, დაარჩიეთ, კარგათ გარეცხეთ ჩაყარეთ ქოთანში მოხარშეთ, როდესაც წამოდუღდება ში ჩააჭერით ხუთი თავი ხახვი, ერთი ორჯელ რომ გადმოდუღდეს, თუ მოითხოვა, დაუმატეთ ცხელი წყალი, როდესაც მოიხარშოს კოვზით ამოხილეთ, უყავით ერთი კოვზი დანაყილი ნიგოზი ან ნიგვზის მაგიერად ერთი კოვზი ერბო და სამიოდე კვერცხი*) ჩააჭერით მწვანეულობა, გაუსწორეთ მარილი, პილპილი, თუ გნებავდეთ უყავით ცოტა ტყემლის ან შვინდის მჟავეც.

19 რუსული ბადრიჯნის შეჭამანდი. წითელი ბადრიჯნები დასჭერით შუა-შუა ჩაყარეთ ქვაბში ერთხელ გადმოადუღეთ, შემდეგ ამოიღეთ საცრზედ გახეხეთ, წვენი ისევ ქვაბში ჩაასხით, დადგით ხელმეორე ცეცხლზედ, ჩენჩო გადაყარე, როდესაც ორჯერ გადმოდუღდეს**) უყავით ერთი კოვზი ერბო ან ნიგოზი, ჩააჭერით მწვანეულობა, გაუსწორეთ მარილი, პილპილი და ისე მიიტანეთ სუფრაზედ.

...დოს შეჭამანდი. ერბოში მოხრაკეთ ერთი თეფში წმინდათ დაჭრილი ხახვი, მოხრაკვის შემდეგ ხუთ მათლაფა წყალში გახსენით ერთი მათლაფა გაწურულ... დო ან დომხალი***) გახსნილი მასალა ჩაასხით ქვაბში, რო...საც ორ... დე გადმოდუღდე... ...ეთ ოთხ ან ხუთი კვერცხი ...გათ გათქვეფეთ, უყავით ნახევ...რი ღვინის ჭი...ქა ძმარი, ჩააჭერით კაჟა ისევ კარგათ გათქვიფეთ, შემდეგ ამ გათქვეფილ მასალაზედ დაასხით ორიოდე საწვნე დო. ოღონდ ცხელ დოს დასხმაში განუწყვეტლივ უნდა ურიოთ კვერცხს, რომ ძმარმა არ ასჭრას დო, როდესაც ჯამში შემზადდება კვერცხი, ძმარი და დო სულ აიღეთ და მოაქციეთ ცხელ დოში კარგათ დაურიეთ და მაშინათვე გადმოდგათ, გაუსწორეთ მარილი და მიიტანეთ სუფრაზედ.

ნატალია დარეჯანაშვილისა

(შემდეგი იქნება)

---

*) კვერცხი უნდა უყოთ გადმოღების დროს.

**) მინამ წვენი ადუღდებოდეს შიგ ჩააჭერით ძალიან წმინდათ დაჭრილი ხახვი.

***) დომხალი ადუღებული და ქვევრებში გაწურული დო, ზამთრობით ინახავენ დიდრონ ქილებში მიწაში, რომ არ გაფუჭდეს დომხალს, ზემოდამ ... გოჯის სისქეზე აყრიან გამხმარ ... მენ ხოლმე მარილს, ნარგიზს, ... წვრილ ღეროებს სულ ერთმანეთში ... ვენ ისე სდებენ ქილებში შესანახათ. გა-

სხვა-და-სხვა ამბავი

—

უხნიერესი ტახტის მემკვიდრე. ყველაზე უხნესი სამეფო ტახტის მემკვიდრე დღეს უელსის პრინცია, რომელიც დედოფალ ვიქტორიას შემდეგ ინგლისის მეფედ და ინდოეთის იმპერატორად უნდა გახდეს. უელსის პრინცი ამ ჟამად 58 წლის კაცია. მეორე ადგილი დანიის პრინცს ქრისტიან-ფერდინანდს უჭირავს, რომელიც 56 წლისაა. იტალიის მემკვიდრე ვიქტორ-ემმანუილი 30 წლისაა; მონაკოს მემკვიდრე პრინცი ლიუდოვიკო—29 წლისაა, გერმანიის მემკვიდრე პრინცი — 17 წლისაა, ყველაზედ ახალგაზრდა პორტუგალიის მემკვიდრე პრინცი ლიუდოვიკოა, რომელიც ამ ჟამად 12 წლისაა.

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

ხაბაროვსკი. ხანკაუდგან იუწყებიან, რომ ქალაქ შანჯაუში პროტესტანტ და კათოლიკე ჩინელებს შორის დიდი შეტაკება მოუხდათ. ტაოტაის ხანკაუდგან ჯარი გაუგზავნია.

რენნი. გენერლების ბუადერფის და როჟეს მოსვლის დროს, ისევე როგორც ბილიოსა და გონზის მოსვლის დროს არავითარი ინციდენტი არ მომხდარა.

მადრიდი. სამხედრო სასამართლო დღეს შეიკრიბა განაჩენის დასადგენად სანტ-იაგოს ამერიკელებისათვის გადაცემის საქმის გამო. ამბობენ, რომ გენერალი ტორალი გამართლებული იქნება, დანარჩენ გენერლებს პასუხის გებაში მისცემენ.

კიევი. მოვიდა აქ მოსკოვის საარქეოლოგიო საზოგადოებისა და მე XI საარქეოლოგო კრების გამმართველი კომიტეტის თავმჯდომარე გრაფინია უვაროვისა. კრება დაიწყება 1 აგვისტოს და დასრულდება 20 აგვისტოს.

ნიჟნი-ნოვგოროდი. 25 ივლისს, სალამოთი, სორმოვში მუშათა შორის არეულობა მოხდა იმის გამო, რომ ქარხნის კანტორას იმ... არ უნდოდა გასწორებოდა მუშებს და ... სი მიეცა ქარხნის დირექტორმა გამოაცხადა, რომ 26 ივლისს გასწორდებოდა, ... მუშა მიიღო ... დასაწყნარებლად, მაგრამ ისინი მაინც არ დაწყნარდნენ. ... კაცამდე შე-

ეს ამბავი ტელეფონით შეატყობინეს გუბერნატორს, უნგერბერგერს, რომელმაც დაუყოვნებლივ ერთი ბატალიონი ჯარი საგანგებო მატარებლით გაგზავნა სორმიოში და თითონაც იქ წავიდა. ჯარის მოსვლისათანავე ბრბო დაიშალა და წესიერება აღდგენილ იქმნა. დირექტორის სადგომის, კანტორის, მომხმარებელთა მაღაზიაში და ქარხნის ზოგიერთ შენობაში ფანჯრები დამტვრეული აღმოჩნდა. ელექტრონის სადგურზე გაფუჭებინათ მანქანები. რამდენიმე კაცი ქვით დაიჭრა. გენერალმა უნგერბერგერმა დაუყონებლივ განკარგულება მოახდინა ჯარების განაწილების შესახებ საქარხნო ქონების დასაცველად. აგრეთვე დანიშნულ იქმნენ ღამის დარაჯები. ამის შემდეგ არავითარი არეულობა აღარ მომხდარა. სორმიოში მოვიდნენ ჟანდარმთა უფროსი და ბრალმდებელი. გამოძიებას შეუდგნენ.

პარიზი. „Matin“-ში იბეჭდება ესტერგაზის წერილი კარიერის მიმართ. ესტერგაზი აცხადებს, რომ რენში არ მოვალო.

რენნი. ქალაქში სრული მშვიდობიანობაა. ცოტაოდენი მოძრაობა ლიცეის გარეშემო, სადაც ექვს საათზედ დრეიფუსი მიიყვანეს. ამბობენ, რომ 300 გაზეთის კორესპონდენტამდეა რენშიო. კორესპონდენტები საფრანგეთიდგან და საზღვარ-გარეთიდგან არიან მოსული. მოწმეებმა ბრბოში გაიარეს ლიცეის წინ. არავითარი ინციდენტი არ მომხდარა. მხოლოდ მერსიესა და ცურლინდენს მიეგებნენ ყვირილით: „გაუმარჯოს ჯარსაო!“ და აგრეთვე პიკარსაც. კაზიმირ პერიემ ადგილი ზილოისა და შანუანის შუა დაიჭირა, კრება დაიწყო 7 საათზედ. თავმჯდომარემ უბრძანა, დრეიფუსი შემოიყვანეთო. დრეიფუსი შემოვიდა. დარბაზში სრული სიჩუმე სუფევდა. დრეიფუსს კაპიტნის მუნდირი ეცვა; თავი მაღლა ეჭირა; იმდენად არა აქვს გაჭაღარავებული; ულვაშებში თეთრი გამორევია, გამხდარა კიდეც; როგორც ეტყობა, თავს კარგად ჰგრძნობს. სამხედრო სალამი გადიხადა რა, დრეიფუსი დაჯდა. მდივანმა წაიკითხა საკასაციო სასამართლოს მიერ 3 ივნისს დადგენილი განაჩენი, რომლითაც 1894 წლის განაჩენი დარღვეულ იქმნა. შემდეგ წაიკითხეს დოკუმენტის მოხსენება, რომელიც 1894 წელს საბრალდებულო ოქმად იქმნა მიღებული. სასამართლო შეუდგა მოწმეთა ჩამოთვლას. ესტერგაზი და პატი-დე-კლამი არ გამოცხადდნენ. მომხსენებელმა კარიერმა განაცხადა, რომ საიდუმლო საბუთების განხილვა ოთხ დღეს გასტანსო. თავმჯდომარემ ჩვენება ჩამოართვა დრეიფუსს: „თქვენ ღალატს გაბრალებენო“ — უთხრა მას. „მე ვამტკიცებ, რომ ღალატი არ ჩამიდენიავო,— უპასუხა დრეიფუსმა.— მე დამნაშავე არა ვარო.— სთქვა იმან შემდეგ თვალ-ცრემლიანმა,— და ხუთი წელიწადია, რაც ამას გიმეორებ ჩემი შვილებისა და ჩემის პატიოსნების დასაცველადო. მე არა ვარ დამნაშავეო“. იმას ჰკითხეს მისი ბურჟში ყოფნის შესახებ გიდრო-პნევატიურ ზარბაზნის გამოცდის დროს. იმან სთქვა, რომ ამაზედ მხოლოდ საზოგადო ცნობები მქონდავო და არაოდეს არ მინახავო არც ისა, თუ როგორ ხმარობენ იმ ზარბაზანს, და არც ის, თუ როგორ ისროდნენო. თავმჯდომარემ ჰკითხა დრეიფუსს ბორდეროს შესახებ; დრეიფუსმა უარი ჰყო ყველა ფაქტი, რომლებსაც იმას აბრალებენ. როცა მას უჩვენეს ბორდერო, თავმჯდომარემ შეეკითხა: ეს თქვენი ნაწარმოები ხომ არ არისო?— მან სრულად უარი სთქვა ამის შესახებ. იმან განაცხადა, რომ სამჯერ ვიყავ გერმანიაშიო, მაგრამ არაოდეს არ მიდევნებია თვალ-ყური ელზასისათვის მალჰაუზის არე-მარეში და გერმანიის ოფიცრებთან არავითარი დამოკიდებულება არა მქონიაო. თავმჯდომარე შეეკითხა დრეიფუსს, რატომ გინდოდათ გაგეგოთ, თუ როგორია რაზმების ყუმბარა და რატომ აძლევდით თქვენ … საქმეზე კითხვებსო? … უარი ჰყო ერთიც და … თავმჯდომარე გადავიდა …ეზე, როცა დრეიფუსს ღირსება აჰყარეს. დრეიფუსი ამტკიცებდა, რომ ლებრენ-რენოსთან ისეთი არა მითქვამს-რა, საიდგანაც სჩანდეს, ვითომ მე რამიმე გამოვტეხილიყავი; არ მითქვამსო: „თუ მე საბუთის ქაღალდებს ვაძლევდი“… მხოლოდ ეს ვუთხარი ლებრენ-რენოს, მთელი ხალხის წინაშე ყვირილს ავტეხ, რომ დამნაშავე არა ვარ-მეთქი. დრეიფუსმა ამას დასძინა, რომ თუ იმას ვამბობდი, რომ ჩემი უდანაშაულობა სამი წლის შემდეგ გამოაშკარავდება-მეთქი, ეს იმიტომ, რომ მე მარწმუნებდნენ,— გარეშე პოლიტიკის შესახებ მოსაზრების გამო, ორ-სამ წელიწადზედ ადრე სიმართლე არ გამოაშკარავდებაო. ჩვენების ჩამორთმევა გათავდა. სასამართლომ დაადგინა, ხუთი ხმის უმეტესობით ორის წინააღმდეგ, ოთხი დღის განმავლობაში სხდომა გარეშე ხალხის დაუსწრებლად იქმნეს, რათა წაკითხულ იქმნას საიდუმლო საბუთის ქაღალდებიო.

რენნი. დრეიფუსი საპყრობილეში დაბრუნდა; არავითარი ინციდენტი არ მომხდარა. ქალაქში მშვიდობიანობაა და არც მანიფესტაციები ყოფილაო.

კაპგაიტი. რამდენმამე გენერალმა ხაუნ იზიდორ ხიმენესის მხარი დაიჭირა და აიღო საბანატუ და გვანაბინი. თუ გუბერნატორ[…] არ მიეშველნენ თავს ვერ გა[…]რებს.

პარიზი. გენერალი პიერრო[…] დანიშნულ იქმნა უმაღლესს სა[მ]ხედრო საბჭოს წევრად ნეგრი[…] ნაცვლად. ამასთან მე-7 კორპუსის უფროსადაც დასტოვეს.

განცხადებანი

КУРСЪ БУХГАЛТЕРІИ,

состоящій изъ слѣдующихъ предметовъ:

1) **Бухгалтеріи двойной итальянской по разнымъ отраслямъ торговой** [п]ромышленности,
2) **Коммерческой ариѳметики** (банковыя и торговыя операціи),
3) **Ариѳметики на счетахъ.**
4) **Коммерческой экономіи,**
5) **Торговыхъ и вексельныхъ** узаконеній.

преподаетъ **И. Я. БРОНЪ-ФОНЪ-БРЕННЕРЪ, препод. тифлисскихъ учеб[ныхъ] заведеній.**

Плата за весь курсъ 60 руб.

Курсъ 3-мѣсячный, при ежедневныхъ занятіяхъ въ теченіе 2 часовъ, по вечерамъ. Начало занятій— 1-е число каждаго мѣс[яца].

За успѣшныя занятія лучшія аттестаціи отъ учебнаго началь[ства].

Составленная И. Я. Бронъ фонъ-Бреннеръ книга «Коммерческая ари[ѳме]тика» содержитъ въ себѣ VII отдѣловъ: 1) ариѳметич. вычисленія на сче[тахъ], 2) монетныя вычисленія, 3) товарныя сдѣлки, 4) вексельныя операціи, 5) [тор]говыя товарищества, 6) банки и ихъ операціи, 7) биржевыя операціи (… [з]адачъ и таблицы). Цѣна 2 руб. **Продается во всѣхъ книжныхъ магазин[ахъ и у] автора: Михайловская ул., № 71.**

…Ъ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИ[КЪ] ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна: съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., … года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-го Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями—2 руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. (три столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОМЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербургъ, Невскій, 148.

Въ журналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.— И. А. Баженовъ.—Проф. Н. И. Быстровъ.—Д-ръ В. М. Бурлаковъ.—Проф. А. Я. Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій.—Проф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр. доц. В. П. Жуковскій.—Проф. С. І. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ.—Д-ръ В. ф. Краевскій.—Проф. П. ф. Лесгафтъ.—Проф. Е. В. Павловъ.—Проф. В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. В. Пель.—Д-ръ В. И. Риммъ.—Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ).—Проф. И. Ц. Скворцовъ (Харьковъ).—Академикъ Князь И. Р. Тархановъ.—Д-ръ А. Н. Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шэхтеръ и др.

Подписка на 1899 годъ продолжается.

Всѣ вновь подписавшіеся на 1899 годъ получатъ журналъ со всѣми безплатными приложеніями съ 1-го Ноября 1898 года по 1-е Января 1900 года, т. е. 60 нумеровъ журнала и 16 ежемѣсячныхъ безплатныхъ книжекъ.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 28 Іюля 1899 г. სტ. „… (…) გ. ბუხაიძე), რედაქტორ-გამომცემელი [illegible]